

18 Aralık 2024

E-Ticarette Ürün Güvenliği İçin Yeni Kurallar!

Yakın zamanda Resmî Gazete’de yayımlanan [Uzaktan İletişim Araçları Yoluyla Piyasaya Arz Edilen Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine İlişkin Yönetmelik](#), (“**Yönetmelik**”), internet, radyo, televizyon ve diğer çevrim içi kanallar gibi elektronik iletişim araçları aracılığıyla satışa sunulan ürünlerin güvenliğini ve uygunluğunu sağlamak amacıyla kapsamlı düzenlemeler getiriyor. 1 Nisan 2025’te yürürlüğe girecek olan bu Yönetmelik’te önemli gördüğümüz hususları sizler için derledik.

✓ Yeni Kavramlar

Yönetmelik’te, çeşitli kavramlar tanımlanıyor. Bunlardan bazıları, daha önce [7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu](#) ve [Genel Ürün Güvenliği Yönetmeliği](#)’nden (İkisi birlikte “**Ürün Güvenliği Düzenlemeleri**”) aşına olduğumuz kavramlar. Örneğin, “piyasaya arz”, “piyasada bulundurma”, “ciddi risk taşıyan ürün”, “yetkili temsilci”, “yetkili kuruluş”, “teknik düzenleme”, “uygunsuzluk” ve “geri çağırma” gibi kavramlar, bu yönetmelikte de yer alarak önemini koruyor.

Bununla birlikte, bazı kavramlarla ilk kez bu yönetmelikte karşılaşılıyor. Örneğin, “çevrim içi arayüz” ve “ürün güvenliği temas noktası” kavramlarının tanımlarına ilk defa bu Yönetmelik’te yer veriliyor.

✓ Ne Zaman Uyum Sağlamalı?

Yönetmelik’te kapsam kişiler değil ürünler bazında belirlenmiş durumda. Ürünler de şu kriterler dikkate alınarak belirlenecek:

- Piyasaya arz edilen, piyasada bulundurulmuş veya tedarik edilen ve
- Tüketiciye sunulan (yani tüketicinin kullanımına hazır edilen, tüketici için amaçlanan veya tüketici için amaçlanmamış olsa dahi makul ölçüde öngörülebilir koşullarda tüketici tarafından kullanılabilir olan)
- Yeni, kullanılmış veya ıslah edilmiş tüm ürünler.

Satışın gerçekleştirilmesi için verilen promosyon ürünler de kapsama alınmış durumda.

Buna karşılık, tüketiciye hizmet sunanların kendilerinin kullandığı ya da işlettiği ekipmanlar ile (tedarikçinin tedarik ettiği kişiye bu konuda açıkça bilgi vermesi koşuluyla) antika ürün veya kullanımından önce tamir yahut ıslah edilmesi gereken ürün olarak tedarik edilen kullanılmış ürünler ise kapsam dışında bırakılmış.

Yönetmelik gereğince, bir ürünün uzaktan iletişim araçlarıyla (i) piyasaya arz edilebilmesi veya (ii) piyasada bulundurulabilmesi için ilgili Ürün Güvenliği Düzenlemeleri’ne veya teknik düzenlemelere uygun olması şart.

✓ Geniş Coğrafi Kapsam: Hedefleme Yeterli!

Dikkat etmek gerekiyor ki, piyasada bulundurmamak, ürünün fiilen Türkiye pazarında bulunmasından çok daha geniş bir anlam taşıyor. Zira Yönetmelik burada “Türkiye’deki yerleşik kullanıcıları hedefleme” kriteri getirmiş durumda.

Peki, bir ürünün Türkiye pazarını hedeflediği nasıl tespit edilecek? Aşağıdaki hallerden en az bir tanesinin gerçekleşmesi yeterli:

- Türkçe dil seçeneğinin bulunması,
- Fiyatların Türk lirası cinsinden görüntülenmesi,
- Ödemelerin Türk lirası olarak kabul edilmesi,
- Türkiye’ye teslimat seçeneğinin sunulması,
- Ürünün fiziksel olarak Türkiye’deki kullanıcılara gönderilmesi,
- Alan adının, Türkiye’ye sevkiyat yapılabilen bölgelerde kayıtlı olması.

Kısacası, satışı gerçekleştirenin Türkiye’de yerleşik olmaması uyum yükümlülüğünü ortadan kaldırmıyor.

Ayrıca, satış tekniğinin (örneğin, web sitesi üzerinden veya telefon aracılığıyla satış yapılması) herhangi bir fark yaratmayacağı da Yönetmelik’te açıkça ifade ediliyor.

✓ Belli Ürünlerde Türkiye’de Yerleşik Bir Sorumlunun Bulunması Şart!

Satışa konu ürün, Ticaret Bakanlığı’nın (“**Bakanlık**”) internet sayfasında yayımlanan [ürünler](#) (“**Ürün Listesi**”) arasındaysa bu ürünün uzaktan iletişim araçlarıyla piyasada bulundurulabilmesi, Türkiye’de yerleşik bir iktisadi işletmecisinin (İmalatçı, yetkili temsilci, ithalatçı, dağıtıcı veya ilgili teknik düzenleme kapsamında ürünlerin imalatına, piyasada bulundurulmasına veya hizmete sunulmasına ilişkin sorumluluğu olan diğer gerçek veya tüzel kişiler) var olması şartına bağlanmış ve bu işletmeciler arasında da bir öncelik sıralaması getirilmiş durumda:

1. Türkiye’deki imalatçı,
2. İmalatçı Türkiye’de değilse ithalatçı,
3. Türkiye’de yerleşik olan ve imalatçı tarafından yazılı şekilde görevlendirilen yetkili temsilci,
4. Yukarıdaki seçeneklerin hiçbirinin bulunmaması halinde, Türkiye’de yerleşik ifa hizmet sağlayıcı.

Dolayısıyla piyasaya ürün arz etmeden önce bu Ürün Listesi’nin kontrol edilmesinde fayda var.

✓ Satış İlanlarında Tüketicilere Hangi Bilgilerin, Ne Şekilde Sunulması Gerekliyor?

İktisadi işletmeciler, e-ticaret vasıtasıyla satışa sundukları ürünlerin ilanlarında belirli bilgileri tüketicilere sunmakla yükümlü kılınmış durumda. Buna göre;

- İktisadi işletmecinin kendi ismi ve kayıtlı ticari unvanı, iletişim kurulabilecek posta adresi ve elektronik posta adresi,
- İlave olarak;
 - Ürünün Türkiye’de yerleşik imalatçısı varsa → Türkiye’de yerleşik imalatçının adı, ticari unvanı, posta adresi ve elektronik posta adresi,
 - Ürünün Türkiye’de yerleşik imalatçısı yoksa → Türkiye’de yerleşik ithalatçının ismi ve kayıtlı ticari unvanı, iletişim kurulabilecek posta adresi ve elektronik posta adresi
 - Her ikisi de yoksa ve Bakanlık’ın Ürün Listesi’nde yer alan ürünler söz konusu ise → Türkiye’deki yetkili temsilci veya yerleşik ifa hizmet sağlayıcısının ismi ve kayıtlı ticari unvanı, iletişim kurulabilecek posta adresi ve elektronik posta adresi.
- Teknik düzenlemelerde, ürüne veya ürün ambalajına ya da ürüne eşlik eden belgelere iliştilmesi gerektiği belirtilen Türkçe uyarı ve güvenlik bilgileri ile uygunluk işaretleri,
- Ürünün fotoğrafı, tipi ve ürünü tanımlayacak diğer bilgiler de dahil olmak üzere ürünün tarifine imkân veren tüm bilgiler.

Bu bilgiler, (i) sesli iletişim yoluyla yapılan satışlarda sözel olarak, (ii) yazılı iletişim yoluyla yapılan satışlarda ise yazılı olarak sunulmalı. Ayrıca ilanlar, ürünün ilgili teknik düzenlemelere uygun olduğunu gösteren tüm işaretleri içermeli.

✓ Yükümlülükler Neler?

Ürün güvenliği ile ilgili yükümlülükler esasen Ürün Güvenliği Düzenlemeleri’nde yer alıyor. Ancak Yönetmelik ile e-ticaret platformlarındaki satışlara özgü durumlar göz önünde bulundurularak belirli roller üzerinden ek yükümlülükler getirilmiş durumda.

○ Yetkili Temsilcilerin Yükümlülükleri

Yetkili temsilci, yukarıda belirttiğimiz ve Bakanlık tarafından yayımlanan belirli ürün grupları söz konusu olduğunda ve imalatçının Türkiye’de yerleşik olmadığı durumlarda devreye giriyor. Yetkili temsilcinin Ürün Güvenliği Düzenlemeleri kapsamındaki temel görevi, imalatçı adına hareket ederek ürünle ilgili yükümlülüklerin yerine getirilmesini sağlamak. Yönetmelik ile getirilen ek yükümlülük ise, yetkili temsilcinin kimliği ve iletişim bilgilerine ürün üzerinde, bu mümkün değilse ürünün ambalajında veya ürüne eşlik eden bir belgede yer verilmesi.

○ İfa Hizmet Sağlayıcıların Yükümlülükleri

Yönetmelik’te ifa hizmet sağlayıcıları, ürünlerin mülkiyetine sahip olmaksızın, taşıma dışındaki lojistik sürecini (depolama, paketleme, adresleme ve nakliye) üstlenen gerçek veya tüzel kişiler olarak tanımlanıyor ve (i) faaliyetleri ürünün güvenliğine etki etmediği ve (ii) imalatçı, ithalatçı veya yetkili temsilci olarak tanımlanmadıkları hallerde “dağıtıcı”

olarak kabul ediliyorlar. Ancak (i) ürünü kendi markalarıyla piyasaya sürer ya da (ii) ürün üzerinde ürün güvenliğini etkileyecek şekilde değişiklik yaparlarsa, “imalatçı” olarak kabul ediliyorlar. Bunun sonucu olarak da rollerine göre Ürün Güvenliği Düzenlemeleri kapsamındaki dağıtıcı veya imalatçı sorumluluklarını üstlenmek zorunda kalıyorlar.

Öte yandan, doğrudan imalatçı sayılmadıkları durumlarda, Bakanlık'ın yayımladığı Ürün Listesi'nde yer alan ürünler için Türkiye'de bir imalatçı, ithalatçı veya yetkili temsilci bulunmuyorsa; ifa hizmet sağlayıcılar, ürünler üzerinde, bu mümkün değilse ürünlerin ambalajlarında veya ürünlere eşlik eden belgelerde kendi kimliklerini ve iletişim bilgilerini açıkça belirtmek başta olmak üzere bazı yükümlülüklerle de tabi kılınıyorlar.

○ Pazaryerlerinin Yükümlülükleri

Yönetmelik ile pazaryerlerine getirilen bu düzenlemelerle hem tüketici güvenliğini sağlamanın hem de aracı hizmet sağlayıcıların sorumluluğunu netleştirmenin amaçlandığını söylemek mümkün. Pazaryerlerine yüklenen temel yükümlülükleri aşağıdaki şekilde özetleyebiliriz:

- Platformlarını “Satış İlanlarında Tüketicilere Sunulması Gereken Bilgiler”in iktisadi işletmeciler tarafından her bir ürün özelinde tüketicilere sunulmasına imkân verecek şekilde tasarlamak.
- Yetkili kuruluşlardan gelen içerik çıkarma taleplerini (içerik kaldırma vb.) 24 (yirmi dört) saat içerisinde yerine getirmek ve gerçekleştirilen işlemle ilgili bilgi vermek,
- Ürünlerle ilgili bir uygunsuzluktan haber olursa ilgili ürünleri yayından kaldırmak (veya erişimi engellemek) için gerekli girişimlerde bulunarak yetkililere haber vermek,
- Yetkili kuruluşlardan gelen talepleri karşılamak ve ürün güvenliğine ilişkin hususlarda tüketicilerin kendileriyle doğrudan ve hızlı bir şekilde temas kurabilmelerini sağlamak üzere bir ürün güvenliği temas noktası belirlemek ve bununla ilgili yetkililere ve tüketicilere bilgi vermek,
- Uygunsuzluğu sebebiyle geri çağırıldığını öğrendiği ürünleri kendi çevrim içi arayüzleri üzerinden satın almış tüm tüketicilere gecikmeksizin e-posta ile bilgi vermek ve platformunda bilgilendirme yapmak,
- Ürünlerin tedarik zincirine dair Tedarik zincirinde yer alan bir önceki ve varsa bir sonraki iktisadi işletmecinin ismi, kayıtlı ticari unvanı veya markası ve irtibat bilgileri ile ürünün takibini kolaylaştıracak diğer bilgilerin kaydını düzenli bir şekilde tutmak ve bu bilgileri en az 10 yıl boyunca saklamak, talep halinde bunları yetkili kuruluşlara sunmak.

✓ İdari Yaptırımlar:

Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edenlere ve yükümlülüklerini yerine getirmeyenlere 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanun'unda ve ilgili mevzuat hükümleri kapsamında öngörülen idari yaptırımlar (aykırılığın türüne göre 33.679 TL – 2.405.665TL arasında olmakla birlikte bazı hallerin tekrarı son uygulanan idari para cezasının iki katı idari

para cezası ile numunenin belirlenen kişilerden alınmaması halinde numune bedelinin beş katı tutarında idari para cezası) tatbik edilecek:

✓ **Sonuç**

Yönetmelik, Türkiye pazarını hedefleyen e-ticaret ortamlarında gerçekleştirilen satışlarda ürün güvenliğini artırmak ve tüketiciyi korumak amacıyla, e-ticaret ortamlarında satış yapan iktisadi işletmeciler ile pazaryerlerine önemli sorumluluklar yüklüyor.

Yeni kuralların 1 Nisan 2025'te yürürlüğe gireceği dikkate alındığında, özellikle satışa konu edilen ürünlerin Bakanlık'ın Ürün Listesi'nde olup olmadığı da gözetilerek tedarik zincirinde üstlenilen rollerin ve dolayısıyla uyum sağlanması gereken yükümlüklerin belirlenmesi yönünde bir çalışma başlatılmasında fayda görüyoruz.

Saygılarımızla,

Kübra İslamoğlu Bayer

kubra@yazicioglulegal.com

Barış Yiğitcan Duran

barisyigitcan@yazicioglulegal.com

Hira Yıldırım

hira@yazicioglulegal.com

Bu bilgi notu hukuki görüş niteliğinde değildir. Sadece bilgi amaçlı hazırlanmış ve gönderilmiştir. Konuyla ilgili hukuki görüş almak isterseniz bizimle iletişime geçmenizi rica ederiz. info@yazicioglulegal.com.